ΜΙΑ ΕΚΣΤΡΑΤΕΙΑ ΤΟΥ «ΜΠΟΥΚΕΤΟΥ»

ΑΝΕΚΔΟΤΑ ΤΩΝ ΕΞΕΧΟΝΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

ΟΜΙΛΕΙ Ο κ. ΠΑΥΛΟΣ ΝΙΡΒΑΝΑΣ

Ὁ διαπρεπὴς λογοτέχνης κ. Παῦλος Νιρβάνας εἶχε τὴν καλωσύνην νὰ μᾶς διηγηθῇ τὸ κάτωθι χαριτωμένο ἀνέκδοτό του καθὼς καὶ διαφόρους λεπτομερείας τοῦ φιλολογικοῦ του ντεμπούτου :

— Ἂν ἀφαιρέσουμε ἕνα - δύο ἔμμετρα αἰνίγματα, τὰ ὁποῖα ἐδημοσίευσα πολὺ μικρὸς στὴν «Ἐφημερίδα τῶν Παίδων», ποὺ ἔβγαζε ὁ μακαρίτης ὁ εὐαγγελιστὴς Καλαποθάκης, πρωτοπαρουσιάστηκα στὶς Πειραϊκὲς Ἐφημερίδες ὅταν ἤμουνα ἀκόμα μαθητὴς γυμνασίου, δημοσιεύοντας στίχους μου καὶ πεζὰ κομμάτια.

Τὰ διάφορα ὅμως αὐτὸ δημοσιεύματά μου ἔγιναν ἀφορμὴ νὰ μὲ σατυρίσῃ ὑποτιμῶντας με ἕνας γνωστὸς τότε δημοσιογράφος, δημοσιεύσας σὲ μίαν ἐφημερίδα τοῦ Πειραιῶς τοὺς ἑξῆς γνωστοὺς στίχους τοῦ Παπαρρηγοπούλου :

— «Τί τὴν σβούραν σου ἀφήνεις,
λέγ' εἰς νήπιον ἀνδρῖζον,
καὶ προβάλλεις συγγραφεύς,
σὺ τροφοῦ ἀκόμη χρήζων..;
Ἄλλων προσπαίθεῖς νὰ γίνῃς
τώρα νοερῶς τροφεὺς ;...»

—Παρ' ὅλα ταῦτα ἐγὼ ἔκαμνα τότε καὶ τὸν... θεατρικὸ συγγραφέα !... Στὴν αὐλὴ τοῦ σπιτιοῦ μας εἶχα στήσει ἕνα πρόχειρο θέατρο, τοῦ ὁποίου εἴμουνα θιασάρχης, καὶ εἶχα ἠθοποιοὺς διαφόρους φίλους μου καὶ συμμαθητάς μου. Ἤμουν ἀκόμη καὶ πρωταγωνιστὴς τοῦ θιάσου, συγχρόνως δὲ καί... συγγραφεὺς ὅλων τῶν ἔργων, ποὺ ἐπαίζοντο !. Τὰ ἔργα αὐτὰ ἦσαν περιλήψεις γνωστῶν ἔργων, ποὺ ἐπαίζοντο τότε στὰ διάφορα θέατρα.

Ὁ ὑπηρέτης μας μέ... τάλαντον ζωγράφου αἰφνιδίως ἐκδηλωθέν, εἶχε ἀναλάβει τὴν σκηνοθέτησιν τοῦ θεάτρου μας, καὶ πολλὲς φορες, ἐνῶ ἐζωγράφιζε ἕνα δάσος ἢ μιὰ πόρτα τῆς σκηνῆς, μοῦ ἔλεγε :

— Γράψε λοιπὸν κανένα δρᾶμα, γιατὶ δὲν ἔχουμε γι' αὔριο.

Τὸ δρᾶμα ἐγράφετο ἀμέσως, ἐντὸς δύο, τριῶν ὡρῶν, ἐγίνοντο αἱ δοκιμαί, τὴν ἐπαύριον δὲ ἀνεβιβάζετο ἐπὶ σκηνῆς.

— Πρέπει νὰ ξέρετε ὅτι εἴχαμε πάντοτε ἄγριες πιέννες, διότι προσκαλούσαμε ὅλη τὴ συνοικία. Δὲν ἔμπαιναν δὲ μόνον δωρεὰν στὸ θέατρο, ἀλλὰ κ' ἔτρωγαν τζάμπα—ὄνειρον γιὰ κάθε σημερινὸ τζαμπατζῆ—λουκούμια κι' ἄλλα γλυκίσματα, τὰ ὁποῖα προσέφερον οἱ γονεῖς μου!

Ὁ κ. Π. Νιρβάνας

Μιὰ μεγάλη πηγὴ ἀνεκδότων στὴ ζωή μου, εἶνε κι' ἡ περίοδος τῆς πρώτης μου γνωριμίας μὲ τὸν μακαρίτην Κώσταν Χατζόπουλον κατὰ τὴν ἐποχὴν τοῦ περιοδικοῦ ἡ «Τέχνη».

Ὅταν ἀποφασίσω κάποτε νὰ παρουσιάσω τὸν Χατζόπουλον ὡς φαρσέρ, μὲ τὴν βοήθειαν τῆς ἀναμνήσεως καὶ μιᾶς μεγάλης σειρᾶς ἐπιστολῶν, ποὺ κρατῶ, θὰ ἔχω νὰ διηγηθῶ πολλὰ μοναδικὰ πράγματα καὶ ἰδίως ἀπὸ τὴν περίοδον τῆς φανταστικῆς του τρέλλας, ἡ ὁποία εἶχε συνταράξει τότε τοὺς φιλολογικοὺς κύκλους.

Μιὰ ἀπὸ τὶς φάρσες αὐτές, ποὺ συνεμελετήσαμεν καὶ ἐξετελέσαμεν μαζί, εἶνε καὶ ἡ πυρκαϊὰ τῶν γραφείων τῆς «Τέχνης».

Ἡ πυρκαϊὰ ἀπεφασίσθη ν' ἀναγγελθῇ ἕνα βράδι στὸ σπίτι τοῦ Κωστῆ Παλαμᾶ, ὅπου μαζευόμαστε τότε.

Κατὰ τὶς 10 λοιπὸν τὸ βράδι, ἕνα παιδί, ποὺ εἴχαμε δασκαλέψει ἀπὸ πρίν, ὥρμησεν ἔντρομο στὸ σαλόνι τοῦ Παλαμᾶ, ὅπου ἦσαν συγκεντρωμένοι ποιηταὶ καὶ λογογράφοι, καὶ μεταξὺ αὐτῶν καὶ ὁ Γερμανὸς Ἑλληνιστὴς κ. Κ. Ντίτριχ, ἐζήτησε τὸν Χατζόπουλον καὶ τοῦ ἀνήγγειλεν ὅτι τὰ γραφεῖα τῆς «Τέχνης» καίγονται !..

Ὁ Χατζόπουλος κι' ἐγὼ συνεννοημένοι βεβαια, πεταχτήκαμε ἀπάνου, ἀνατρέψαμε καρέκλες καὶ τραπέζια, ἐφορέσαμε ξένα καπέλλα καὶ παλτὰ καὶ ἐξορμήσαμε πρός... κατάσβεσιν τοῦ πυρός !

Μόλις ὅμως ἐβγήκαμε μὲ φωνὲς ἔξω ἀπὸ σπίτι τοῦ Παλαμᾶ, ἀντὶ νὰ πᾶμε στὰ καιόμενα γραφεῖα τοῦ περιοδικοῦ μας, κρυφτήκαμε πίσω ἀπὸ μιὰ γειτονικὴ μάντρα περιμένοντας νὰ βγοῦν καὶ οἱ ἄλλοι.

Πράγματι σὲ λιγάκι εἴδαμε νὰ σπεύδουν εἰς τὸν δρόμον ἀλλόφρονες ὅλοι οἱ καλεσμένοι τοῦ Παλαμᾶ, ποὺ ἤρχοντο νὰ προσφέρουν τὴν βοήθειάν των, ἢ μᾶλλον νὰ σώσουν ἀπὸ τὴν πυρκαϊὰν τὰ πολύτιμα χειρόγραφά των...

Μεταξὺ αὐτῶν διέκρινα καὶ τὸν ἀγαπητὸν Ντίτριχ, ὁ ὁποῖος τᾶχε χάσει καὶ φώναζε μὲ λυγμοὺς καθὼς ἔτρεχε στὸ δρόμο μ' ἕνα ξένο καπέλλο στὸ κεφάλι :

— Τὰ χειρόγραφά μου !... Τὰ χειρόγραφά μου !... Καὶ δὲν ἔχω κρατήσει κι' ἀντίγραφο...

Ἐννοεῖται ὅτι γιὰ λίγες ἡμέρες ἀναγκαστήκαμε ἐγὼ κι' ὁ Χατζόπουλος νὰ ἐξαφανιστοῦμε γιὰ ν' ἀποφύγουμε τὴν μῆνιν τῶν οἰκτρῶν θυμάτων τῆς μοναδικῆς αὐτῆς φάρσας.

Σημειώσατε ὅτι ὁ Παλαμᾶς δὲν μᾶς ἐσυγχώρησε ποτὲ τὴν ἀναστάτωσιν αὐτήν, ποὺ κάναμε στὸ σπῆτι του, ὅπως δὲν ἐσυγχώρησε κατόπιν καὶ τὴν τρέλλαν τοῦ φίλου μας Χατζόπουλου, διότι ὅταν ἐγύρισε ἀπὸ τὴν Γερμανίαν καὶ παρουσιάσθη στὸν Παλαμᾶ, βεβαιῶν ὅτι οὐδέποτε ὑπῆρξε τρελλός, ὁ Παλαμᾶς τοῦ εἶπε :

— Ὅτι καὶ νὰ μοῦ πῇς, ἐγὼ θὰ ἐξακολουθῶ νὰ σὲ θεωρῶ ὡς τρελλόν !

Ἀλλὰ ὅπως σᾶς εἶπα, ὁ Χατζόπουλος ὡς φαρσέρ, ὑπῆρξε πηγὴ μοναδικῶν, χαριτωμένων ἀνεκδότων, τὰ ὁποῖα ἴσως διηγηθῶ ἄλλοτε...

ΑΠΟ ΤΑ ΜΥΣΤΗΡΙΑ ΤΗΣ ΦΥΣΕΩΣ

ΤΟ ΧΑΡΕΜΙ ΤΗΣ ΦΩΚΙΑΣ

Οἱ ἔρωτες τῆς φώκιας.—Τὰ σπήλαιά τους.—Αἱματηροὶ καὶ λυσσώδεις ἀγῶνες.—Τὰ χαρέμια.—Οἱ μῆνες τῶν ἐρώτων. Τὸ ἄγριον ἀλληλοφάγωμα κ.λ.π. κ.λ.π.

Ποιὸς θὰ μᾶς τὸ ἔλεγε ὅτι τὰ χαρέμια εὑρίσκονται—ἢ μᾶλλον εὑρίσκοντο, γιατί τώρα κατηργήθηκαν καὶ ἐκεῖ—ὄχι μόνον εἰς τὴν σκοτεινὴν Τουρκίαν, ἀλλὰ καὶ ἐπάνω μακρυὰ στὶς βραχώδεις καὶ παγωμένες ἀκτὲς τῶν βορείων θαλασσῶν. Καὶ μάλιστα χαρέμια, ὄχι Ὀθωμανίδων, ὄχι ὀδαλισκῶν, ἀλλὰ χαρέμια ἀπὸ... φῶκες.

Τὰ χαρέμια αὐτά, ἂν δὲν ἔχουν τὸ μυστήριο καὶ τὸ θέλγητρο τοῦ Τουρκικοῦ χαρεμιοῦ, ἔχουν ὅμως πάντα μιὰ ἔκφρασι περίεργη.

Ἡ πολυγαμία εἶνε γιὰ τὴ φώκια ἕνα ἅγιο πάθος, ποὺ τὴν κάνει πειὸ πολὺ κτῆνος, ἐνῷ τὸν ἄνθρωπο τὸν κάνει λιγώτερο ἄνθρωπο.

Τὰ χαρέμια τῆς φώκιας εἶνε ἀνώμαλες καὶ σπηλαιώδεις ἀκτὲς θαλασσῶν, ποὺ ἀποτελοῦν διάφορες γαλαρίες, ἡ μιὰ ἀπάνω στὴν ἄλλη, σχηματίζουσαι ἔτσι ἕνα εἶδος ἐταζέρας.

Ἐκεῖ καταφεύγουν τὰ ἀρσενικὰ τὴν ἄνοιξι καὶ περιμένουν τὶς ὀδαλίσκες των ποὺ δὲν ἀργοῦν νὰ φτάσουν σὲ λίγες ἑβδομάδες.

Ἀλλά, Θεέ μου, τί γίνεται ἕως νὰ φτάσουν οἱ θηλυκὲς φώκιες ;

Τί μάχες καὶ τί χαλασμός !

Γιατί γιὰ ν' ἀποχτήσῃ μιὰ ἀρσενικὴ φώκια τὸ χαρέμι της, στὸ ὁποῖο θὰ περιμένῃ τὶς θηλυκές, πρέπει νὰ ποτίσῃ μὲ αἷμα ὅλον ἐκεῖ γύρω τὸν τόπο. Ἐπίσης ἀγῶνας μεγάλος γίνεται καὶ γιὰ τὴν ἀπόχτησι γαλαρίας κοντὰ στὸ κῦμα. Γιατί οἱ θέσεις αὐτὲς εἶνε ἐπίφθονες καὶ περιζήτητες, γιατί αἱ ἀναμενόμεναι δέσποιναι τὶς προτιμᾶνε ἀπὸ ἄλλες γαλαρίες ποὺ εἶνε ὑψηλότεραι.

Ἐκεῖ σὲ κάθε μία ἀπὸ αὐτὲς ὁ σύζυγος στιβάζει 15-20 φώκιες θηλυκές, στὸ χαρέμι του τουτέστιν, καὶ καμμιὰ φορὰ ὁ γυναικωνίτης τοῦ Σουλτάνου αὐτοῦ παίρνει τόσες διαστάσεις καταπληκτικές, ὅσο καταπληκτικὴ εἶνε ἡ δύναμις καὶ τὸ θάρρος ποὺ ἀναπτύσουν οἱ ἀρσενικοὶ στὶς περιστάσεις αὐτές.

Ὁ Allen στὸ σύγγραμμά του λέγει :

«Παρακολούθησα μιὰ παλαίμαχο ἀρσενικὰ φώκια ποὺ ἐγκαταστάθηκε ἀπὸ τὶς πρῶτες στὴν ἀκτὴ καὶ ἀπώθησε νικηφόρως καμμιὰ ἑξηνταριὰ ἀντιζήλους ποὺ ἐποφθαλμιοῦσαν νὰ τῆς πάρουνε τὴ θέσι.

Σὰν τελείωσε ἡ πολεμικὴ καὶ ἐρωτικὴ περίοδος καὶ οἱ θηλυκὲς φῶκες ἀφῆκαν τὶς φωλιές, τότε ἡ παλαίμαχος βγῆκε μονόφθαλμη, γεμάτη ἀπὸ πληγές, μὲ σπάραχνα ματωμένα καὶ ξεσχισμένα σὲ λουρίδες τὰ πτερύγια της, ἐρωτοτροπῶντας ἀκόμα, ἡ ἀθεόφοβη, μὲ 15—20 φώκιες !».

***

Οἱ ἐρωτικοὶ αὐτοὶ πόλεμοι τῶν φωκῶν ἔχουν ἀφάνταστον ἀγριότητα. Οἱ πολεμισταὶ πλησιάζουν ὁ ἕνας τὸν ἄλλον μὲ προφυλαγμένο τὸ κεφάλι τους καὶ καταφεύγουν σὲ διάφορες ὑποκρισίες πρὸ τῆς μάχης. Προχωροῦν καὶ ἀποσύρουν τὸ κεφάλι μὲ ταχύτητα ἀστραπῆς, χωρὶς νὰ διακόψουν μιὰ στιγμὴ τὸν ὑπόκωφο μυκηθμό τους καὶ τὸ δυνατό τους σφύριγμα, ἐνῷ τὸ ὀγκῶδες σῶμα τους τριγυρίζει φουσκωμένο ἀπὸ λύσσα.

Τὸ πρόγραμμα τῆς μάχης εἶνε τὸ ἴδιο πάντοτε.

Προσβολὴ ἀπὸ τὸ ἕνα μέρος γιὰ νὰ πάρουνε τὴ θέσι, ὑπεράσπισις ἀπὸ τὸ ἄλλο μέχρι τελευταίας πνοῆς ! Συμβαίνει καμμιὰ φορὰ ὁ πολιορκούμενος νὰ δειλιάσῃ καὶ νὰ ἀφίσῃ τὴ γαλαρία ποὺ κατεῖχε καὶ νὰ φύγῃ. Ὁ νικητὴς δὲν τὸν καταδιώκῃ, οὔτε ζητεῖ νὰ τὸν ἐξολοθρεύσῃ. Τὸν ἀφίνει νὰ πάῃ στὸ καλό. Ὁ ἀγὼν ἦταν γιὰ τὴ θέσι καὶ τὴ θέσι τὴν ἐκέρδισε. Τότε περήφανος, στὴ μέση τῆς κατακτηθείσης γαλαρίας, σηκώνει ἕνα ἀπὸ τὰ πτερύγια ποὺ τοῦ ἔμειναν καὶ τὸ κινεῖ πάνω ν' ἀερίζεται γιὰ νὰ δροσισθῇ ἔπειτα ἀπὸ τὸ ἄναμμα τῆς μάχης, ἀφίνων ἕνα ἱκανοποιητικὸ μούγγρισμα.

Ἔχει δὲ καὶ γύρω του τὸ νοῦ του, μήπως ἔρχεται καὶ κανένας ἄλλος ἀπαιτητής.

***

Ὅσες ἀπὸ τὶς ἀρσενικὲς φῶκες κατορθώσουν νὰ κρατήσουν τὶς θέσεις ποὺ θὰ κυριεύσουν, τὶς φυλᾶνε νύχτα καὶ ἡμέρα καὶ τὶς κριτοῦν ἀπὸ τὸ Μάϊο ὡς τὸν Αὔγουστο, ποὺ τελειώνει ἡ περίοδος τῶν ἐρωτικῶν διαθέσεων.

— Τί τρώγουν ; θὰ μᾶς πῆτε, καὶ τί πίνουν στὸ διάστημα αὐτό;

— Τίποτα σχεδόν.

Στὸ διάστημα δηλαδὴ τῶν τριῶν αὐτῶν μηνῶν, τρέφονται μὲ τὸ λίπος ποὺ ἔχουν ἀφθονο στὸ σῶμα τους.

Εἶνε, λοιπόν, ἢ δὲν εἶνε οἱ ἀρσενικὲς φῶκες, τὰ ἠρωϊκώτερα πλάσματα ποὺ φαμπρικάρισε ἡ φύσις μέσα στὸ παράδοξο καὶ μυστηριῶδες μηχανουργεῖο της ;...

Ὁ φυσιοδίφης